

Čís. 13419.

Byla-li za vyrovnacího řízení o jmění dlužníka povolena exekuce, jest dlužník oprávněn k rekursu aniž záleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnacím řízení, ana se nestala poznámka zahájeného vyrovnacího řízení. Předpis § 14 odst. (2) vyr. ř. není oprávnění dlužníka k rekursu na závalu.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 254/34.)

Usnesením ze dne 6. června 1933 povolil soud první stolice exekuci k vydobytí peněžité pohledávky proti dlužníku, o jehož jmění bylo dne 31. května 1933 zahájeno vyrovnací řízení. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka a zamítl exekuční návrh. Důvody: Usnesením ze dne 31. května 1933 bylo na návrh povinného zahájeno o jeho jmění vyrovnací řízení, které bylo pravoplatně ukončeno 10. října 1933 a povinný se zavázal platiti 45% na pohledávky věřitelů. Návrh vymáhajícího věřitele byl podán dne 1. června 1933, tedy v době, kdy podle § 12 vyr. ř. na dlužnických věcech nebo právech pro pohledávky, které nemají přednostního práva, nelze nabýti soudcovského práva zástavního nebo uspokojovacího. Že by šlo o pohledávku, mající přednostní právo, vymáhající věřitel ani netvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stačí poukázati k odůvodnění rekursního soudu, jež odpovídá skutkovému stavu věci a zákonu, a k vývodům dovolacího rekursu jest dodat, že nezáleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnávacím řízení následkem nevyznačení poznámky zahájeného vyrovnávacího řízení, ano k zahájení vyrovnávacího řízení jest přihlížeti z úřadu. A poukazuje-li dovolací rekurent k § 14 odstavec (2) vyr. ř., podle něhož řízení zahájené ke zpeněžení věcí, které byly zabaveny v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnávacího řízení, má exekuční soud z moci úřední zrušiti, přehlíží, že ustanovení to na souzený případ nedopadá, ana exekuce byla povolena již za vyrovnávacího řízení, tudíž podle stavu, který tu již v době povolení exekuce byl, kdežto § 14, odstavec (2) vyr. ř. předpokládá, že stav v době povolené exekuce byl pozdějším vyhlášením vyrovnacího řízení změněn. Nelze proto z ustanovení toho usuzovati, že povolení exekuce za vyrovnávacího řízení nelze oprávným prostředkem napadati.

Čís. 13420.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci (v Čechách), by učinila zase veřejně přístupnou část veřejné cesty, jež byla usnesením obecního zastupitelstva prohlášena za nepřístupnou, a by nahradila škodu způsobenou zrušením veřejnosti cesty.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 262/34.)

Žalobkyně domáhala se na žalované obci v Čechách, by učinila část veřejné cesty, jež byla z usnesení obecního zastupitelstva prodána, veřejně přístupnou a zjedнала stav, jenž tu byl před oním usnesením obecního zastupitelstva, a by nahradila žalobkyni škodu. Námitku nepřípustnosti pořadu práva s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d vyhověl námitce a žalobu odmítl. D ů v o d y: Napadené usnesení zamítá námitku nepřípustnosti pořadu práva, majíc za to, že tu jde o nárok na náhradu škody, který se netýká ručení obce podle §§ 36 a 37 obec. zřiz., nýbrž o nárok proti obci, která ujednala se stavitelem Č-em smlouvu o veřejnou cestu. Podle § 1 j. n. vykonávají soudy soudní moc v občanských právních věcech. O tom, zdali jde o občanskou právní věc, rozhoduje povaha uplatňovaného práva. V tomto případě netvrdí žalobkyně, že jí příslušelo k veřejné cestě právo soukromé, že takové právo soukromé bylo porušeno usnesením obecního zastupitelstva ze dne 19. dubna 1929. To plyne ze žaloby, v níž se uvádí, že žalobkyně jezdila ze svého domu na své pole s vozíkem po oné veřejné cestě. Z usnesení obecního zastupitelstva o odprodeji části této cesty odvozuje žalobní nárok. Podle § 28 čís. 3 ob. zřiz. pro Čechy patří do samostatné působnosti obce péče o udržování obecních silnic, cest atd., což tvoří část t. zv. místní policie. Obec jest tu činna v oboru veřejné správy, jest orgánem výkonné moci ve státě, vydává v této působnosti správní akty, které nepřísluší soudu přezkoumati. Domáhá-li se tedy žalobkyně, by žalovaná byla povinna učiniti část veřejné cesty nezákonným způsobem prý Václavu Č-ovi prodanou opět veřejnou, napadá tím správní akt vytvořený usnesením obec. zastupitelstva ze dne 19. dubna 1929 a chce se domoci odstranění jeho důsledků, což nepatří k působnosti soudu. Druhá část žalobní prosby domáhá se náhrady škody na obci z toho důvodu, že porušila povinnost uloženou jí v § 28 čís. 3 obec. zřiz., čímž vznikla žalobkyni škoda. Proti veřejnoprávní korporaci lze uplatnit u soudu nárok na náhradu škody vždy, jednala-li ve svém soukromohospodářském oboru působnosti. O takový případ tu nejde. Potom však zná obecní zřízení jen případ ručení za protiprávní zaviněné jednání obecních orgánů upravený v § 37 obec. zřiz. V tomto případě jest však nutno, by předběžná otázka, zda-li je tu zanedbání povinností se strany obce, a závazek k náhradě škody, byla rozhodnuta úřadem politickým, než může soud jednati o výši škody. Takové rozhodnutí také tu není.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Není pochyby o tom, že žalobní nárok tkví v poměrech práva veřejného a nikoli práva soukromého. Žalobkyně založila jej na tom, že žalovaná obec prodávši část veřejné cesty č. k. 2899/2 v N. do soukromého vlastnictví Václava Č-a, po kteréžto části veřejné cesty žalobkyně a její předchůdci jezdili na své pole č. kat. 1650 v N., znemožnila jí další její užívání a způsobila jí tím škodu; zvláštní své soukromé právo k cestě té žalobkyně vůbec netvrdila. Domáhá se pak, aby žalovaná dotyčnou část cesty učinila opět veřejně přístupnou a nahradila škodu. Usnesení obecního zastupitelstva o prodeji části veřejné cesty má dvojí povahu: jednak ruší se jím veřejnost dotyčné části veřejné cesty a v tom

směru jde o rozhodnutí v oboru práva veřejného, jednak převádí se část ta do vlastnictví Václava Č-a, v čemž jde o právní jednání soukromoprávní. Nárok žalobní pak odvozován jest jen ze zrušení veřejnosti cesty. O nárocích založených v poměrech práva veřejného však nenáleží rozhodovati soudům, leč by jim to bylo výslovným zákonným ustanovením přikázáno, neboť soudní pravomoc vztahuje se podle § 1 jurisdikční normy jen na občanské (soukromoprávní) věci. Toto platí i o sporech o náhradu škody, i ty náležejí před soudy jen, kotví-li nárok náhradní v poměru soukromoprávním; kotví-li nárok náhradní v poměru veřejnoprávním, jsou soudy povolány o něm rozhodovati jen, je-li to výslovně zákonem ustanoveno. V souzeném sporu prvá část žalobního nároku domáhá se dokonce přímo opětného zveřejnění prodané části cesty, tedy přímo opatření veřejnoprávního. Druhá část žalobního nároku založena jest na usnesení o zrušení veřejnosti cesty. Není zákona, který by soudům prikazoval spory o takové nároky, nanejmeně ani ne spory o náhradu škody ze zrušení veřejné cesty. Ustanovení §§ 28 čís. 3 a 37 obecního zřízení se na souzený případ nevztahuje, poněvadž zrušení veřejné cesty není pominutím povinností plynoucích z policie místní.

Čís. 13421.

Bylo-li manželce právoplatně přiznáno právo požadovati od manžela výživu mimo jeho domácnost placením výživného, neztratila manželka nárok na placení výživného v penězích tím, že neuposlechla výzvy manžela, by ho následovala do jeho domácnosti.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, Rv I 1210/32.)

Na základě rozsudku ze dne 3. dubna 1931 vedla manželka proti manželi exekuci k vydobytí výživného. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se manžel na manželce zrušení exekuce mimo jiné proto, že žalovaná nevyhověla jeho výzvě, by ho následovala do společné domácnosti. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v ý š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by dále jednal a znovu rozhodl, a to z důvodů, jež tu nepřicházejí v úvahu. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Dovolání není v právu, pokud namítá, že žalovaná ztratila nárok na placení výživného v penězích, poněvadž neuposlechla výzvy žalobcovy, by ho následovala do jeho domácnosti. Rozsudkem ze dne 3. dubna 1931 bylo žalované přisouzeno právo, požadovati od žalobce, by jí poskytoval výživu mimo domácnost placením výživného. Vyzvání žalobcovo, aby se k němu vrátila, je jen projevem, že žalobce je ochoten obnoviti manželské společenství, které je bez právního účinku. Právo žalované z rozsudku zaniklo by teprve, až by se žalovaná tohoto práva vzdala a svolila k obnově manželského spoluzití neb až by si žalobce vymohl soudní rozhodnutí, že manželka je povinna se vrátiti do jeho domácnosti. Teprve tím by zanikl její nárok na placení výživného.